

Op weg naar een rookvrij Scoutingterrein

Stappenplan

OP WEG NAAR EEN

**ROOKVRIJE
GENERATIE**

Overal om ons heen zien we het gebeuren. Steeds meer plekken worden rookvrij. En sigaretten worden op steeds minder plekken verkocht. Wen er maar aan. Want een wereld waarin onze kinderen volledig rookvrij kunnen opgroeien, komt hoe dan ook steeds dichterbij. Met een rookvrij Scoutingterrein geef je het goede voorbeeld aan kinderen en bied je iedereen een gezonde en dus rookvrije omgeving. Samen gaan we op weg naar een Rookvrije Generatie.

Wat is een rookvrij Scoutingterrein?

Een geheel rookvrij Scoutingterrein, zonder uitzondering, betekent:

- Binnenruimten zijn geheel rookvrij.
- Het gehele buitenterrein is ook rookvrij: de ingang en alle ruimte binnen de hekken of andere begrenzing van het Scoutingterrein, zoals het clubhuis, kampvuurkuil en speelplaatsen.
- Het rookvrij-beleid is structureel en geldt voor iedereen: vrijwilligers, scouts, ouders en bezoekers.
- Borden of andere aanduidingen geven aan dat het buitenterrein rookvrij is.
- E-sigaretten/vapes en nieuwe tabaksproducten (zoals verhitte tabak) passen niet bij een rookvrij Scoutingterrein. Net als de tabakssigaret zijn deze producten schadelijk en verslavend.

Geheel rookvrij is de aanbeveling en het streven. De vereniging kan hier ook stapsgewijs naartoe werken om draagvlak te creëren.

Toelichting stappenplan

Dit stappenplan helpt je bij het rookvrij maken van jouw Scoutingterrein. Om het je gemakkelijk te maken vind je achterin het stappenplan een checklist. Zo maak je voor iedereen duidelijk wat er nog moet gebeuren en wat al is gedaan. Succes!

De stappen zijn:

- 1 Creëer draagvlak
- 2 Invoering
- 3 Naleving
- 4 Evaluatie

Wist je dat de meeste mensen voorstander zijn van rookvrije Scoutingterreinen? Maar liefst 9 op de 10 Nederlanders!

1 Creëer draagvlak

Steun vergroten

Steun krijgen van het bestuur, vrijwilligers, leden en ouders van jeugdleden, is een belangrijke eerste stap. Je vergroot de steun door uit te leggen waarom jullie vereniging een rookvrij-beleid wil invoeren.

Benader het onderwerp altijd positief en spreek van 'rookvrij' en niet over een rookverbod. Leg uit dat de vereniging kinderen het goede voorbeeld wil geven en hen in een gezonde omgeving wil laten opgroeien. Rookvrije omgevingen helpen bovendien (ex-)rokers om niet in de verleiding te komen om te gaan roken.

Zien roken, doet roken

Een rookvrij Scoutingterrein maakt roken minder normaal en daarmee minder aantrekkelijk. Je geeft niet alleen het goede voorbeeld aan kinderen, maar zorgt er ook voor dat (ex-)rokers niet in de verleiding komen om te gaan roken. Bovendien zorg je ervoor dat kinderen én ouders niet meer roken. Ook voorkom je dat kinderen sigaretten oppakken of in hun mond stoppen en daarmee ook het risico op brandwonden. Ten slotte voorkom je afval van peuken en e-sigaretten/vapes.

Inventariseer en bereid voor

Verzamel informatie over:

- door wie, waar en wanneer wordt gerookt
- de mening over de huidige afspraken rondom roken
- de mening over een rookvrij-beleid
- gebruik de voorbeeld-enquête uit het informatiepakket op www.rookvrijegeneratie.nl/scouting om informatie te verzamelen.

Luister naar vragen en bezwaren. Laat mensen meedenken over het nieuwe rookvrij-beleid voor het Scoutingterrein en de weg naar rookvrij. Wees duidelijk over jullie voornemen, geef waar nodig tegenargumenten en neem goede ideeën mee. Deze informatie kan helpen om te bepalen of de vereniging klaar is voor een geheel rookvrij terrein of dat een aanpak in stappen beter is.

Fedde Boersma, directeur Scouting Nederland

"Scouting Nederland vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren op een veilige en gezonde manier het Scoutingspel spelen. Hierbij zijn een veilige speel-omgeving en een veilige sociale omgeving van groot belang. Door je Scoutinggroep of Scoutingterrein rookvrij te maken, bied je kinderen de kans om in een schone omgeving te spelen en hun grenzen te verleggen, waardoor ze zich persoonlijk kunnen blijven ontwikkelen. En dat alles zonder het verkeerde voorbeeld te krijgen van de volwassenen om hen heen. Zo zorgen we ervoor dat ze kunnen opgroeien tot zelfstandige volwassenen."

Stel nieuw beleid voor

Zet nieuwe afspraken voor een rookvrij Scoutingterrein op de agenda van de bestuursvergadering. Bepaal bij een positief besluit van het bestuur of je het rookvrij-beleid voorlegt aan de leden, bijvoorbeeld via de groepsraad of ouderavond.

Niemand wil dat zijn/haar kind ooit gaat roken. Ook de meest verstokte roker wil dit niet. Dit is goed om je te realiseren en geeft aan dat een rookvrij-beleid in het belang is van iedereen.

2 Invoering

Plan van aanpak

Maak een plan van aanpak met een planning en bewaak deze. Stel een projectgroep samen van enthousiaste betrokkenen. Spreek af wie het aanspreekpunt is voor vragen en opmerkingen van medewerkers, bezoekers en andere betrokkenen. Het is goed om zowel rokers als niet-rokers te betrekken.

Beleid formuleren

Formuleer een duidelijk rookvrij-beleid zodat hierover geen misverstanden ontstaan. We adviseren een geheel rookvrij-beleid zonder uitzonderingen. Dit is het duidelijkst en meest doeltreffend. Je kunt ook in stappen toewerken naar geheel rookvrij en beginnen met deels rookvrij. Je kunt bijvoorbeeld eerst rookvrij worden met één (of enkele) aangewezen rookplek(ken) uit het zicht.

Maak afspraken over het naleven van het rookvrij-beleid. Het is belangrijk dat je mensen die toch roken op het terrein vriendelijk aanspreekt en informeert (zie stap 3: Naleving).

Hulp van andere organisaties

Betrek organisaties op tijd bij je plannen. Met name als je het terrein deelt met andere organisaties kan het handig zijn om de gemeente te betrekken.

Kies een goed moment van invoering

De manier en het moment van invoeren zijn belangrijk. Denk aan:

- Veranderingen aan het terrein.
- De start van een nieuw seizoen.
- Een verbouwing, uitbreiding of verhuizing.
- Een ander groot evenement of belangrijke gebeurtenis.

Tip Organiseer of benut een feestelijk moment waarop het rookvrij-beleid ingaat. Betrek ook de pers hierbij.

Rookvrij-beleid communiceren

Informeer alle betrokkenen op tijd over het rookvrij-beleid en wanneer dit ingaat. Benoem ook duidelijk het rookvrij houden van de ingang. Gebruik alle bestaande communicatiekanalen om het rookvrij-beleid bekend te maken (zoals de website, een nieuwsbrief en social media). Neem het rookvrij-beleid op in de regels van de Scoutinggroep. Breng ook externe partijen op de hoogte zoals bezoekers, de gemeente en andere gebruikers van het gebouw/terrein.

Tip Gebruik de voorbeeldteksten uit het informatiepakket om het rookvrij-beleid te communiceren.

Veranderingen op het Scoutingterrein

Ga na welke veranderingen nodig zijn in en rondom de vereniging. Haal asbakken en speciale prullenbakken voor sigaretten weg en plaats rookvrijborden en -posters op het terrein en bij de ingang. Periodiek zijn er acties voor gratis rookvrij-borden. Soms biedt ook de gemeente gratis borden aan. Kijk hiervoor op www.rookvrijterrein.nl. Duidelijke communicatie is belangrijk voor de naleving van het beleid en helpt om mensen aan te spreken die toch roken op het terrein.

Stoppen met roken

Rokers hoeven niet te stoppen met roken om een Scoutingterrein rookvrij te maken. Het rookvrij maken van een Scoutingterrein kan wel een goede aanleiding zijn om te stoppen met roken. Wellicht kunnen rokers hulp bij het stoppen met roken gebruiken. Rookvrije omgevingen helpen namelijk (ex-)rokers om niet in de verleiding te komen om te gaan roken. Door de juiste verwijzing aan te bieden, laat je zien dat je het beste met ze voor hebt. Verwijs mensen die willen stoppen naar de huisarts, www.ikstopnu.nl of in oktober naar Stoptober www.stoptober.nl. Stoppen-met-rokenprogramma's worden vanuit de basisverzekering vergoed. Deze vorm van begeleiding is bewezen effectief.

Aandacht in de media

Neem bij de invoering van het rookvrij-beleid contact op met (lokale) media. Denk aan een dagblad, huis-aan-huisblad of de (plaatselijke) radio of televisie. Hiermee breng je de vereniging positief onder de aandacht en benadruk je het nemen van je maatschappelijke verantwoordelijkheid. Je kunt hiervoor het voorbeeld persbericht uit het informatiepakket gebruiken.

Zien roken, doet roken. Kinderen overzien de gevolgen van roken nog niet. Ze vinden het stoer en beseffen niet dat roken verslavend is. Met een rookvrij terrein bescherm je kinderen tegen de schadelijke effecten van (mee)roken en de verleiding om er zelf mee te beginnen.

3 Naleving

Het is belangrijk afspraken te maken over hoe de vereniging omgaat met mensen die toch roken. Houd er rekening mee dat het naleven van het rookvrij-beleid de eerste weken extra tijd en aandacht vraagt.

Het vriendelijk aanspreken van mensen die roken op het terrein (en bij de ingang) is belangrijk. Spreek iemand altijd direct aan. Ga er in eerste instantie vanuit dat iemand niet op de hoogte is van het beleid. Vraag of hij/zij bekend is met het nieuwe rookvrije beleid bij de Scoutinggroep. Vertel over het beleid en laat diegene weten waar hij/zij wel of niet kan roken. Leg ook uit dat de vereniging het beleid heeft om kinderen het goede voorbeeld te geven en iedereen een gezonde en dus rookvrije omgeving te bieden.

Bepaal wie mee helpt in het aanspreken en informeren van rokers en vraag hier in het begin extra aandacht voor. Vraag in ieder geval alle vrijwilligers en leiding mensen aan te spreken en zelf het goede voorbeeld te geven. Leg duidelijk uit wat je van hen verwacht en hoe zij mensen die roken kunnen aanspreken en informeren. Vraag ook (ouders van) leden elkaar te helpen om aan het rookvrij-beleid te denken en elkaar eraan te herinneren waarom de afspraken er zijn.

Hoe beter het nieuwe rookvrij-beleid bekend is, hoe gemakkelijker naleving gaat.

Floortje, voorzitter Scouting Castricum

“Doordat veel bestuursleden en andere vrijwilligers hier al vaak vanaf jongs af aan rondlopen, kent iedereen elkaar. Dan is het sowieso makkelijk om iemand aan te spreken als er iets gebeurt dat niet de bedoeling is. Bijvoorbeeld over roken. De sociale cohesie en daarmee de sociale controle is groot. Op een positieve manier.”

4 Evaluatie

Evalueer het nieuwe beleid voor een Scoutingterrein. Stel vooraf een evaluatiedatum vast. Stel hierbij de volgende vragen:

- Houden mensen zich aan het beleid?
- Hebben bezoekers en medewerkers van het Scoutingterrein voldoende informatie?
- Zijn er aanpassingen nodig om het rookvrij-beleid nog beter zichtbaar te maken?
- Als het terrein nog niet geheel rookvrij is, wát en wanneer is dan de volgende stap hiernaartoe?

Gebruik de resultaten van de evaluatie om vervolgstappen te bepalen. Bijvoorbeeld door meer aanduidingen op het terrein te plaatsen of opnieuw het rookvrij-beleid onder de aandacht te brengen bij medewerkers, vrijwilligers en bezoekers.

Tip Gebruik de voorbeeldberichten in het ‘Communicatiepakket hercommuniceren rookvrij-beleid Scouting’.

Communicatierichtlijn

Tips voor de communicatie over het rookvrij-beleid:

- Leg de nadruk op het rookvrij maken van een Scoutingterrein, praat niet over een rookverbod.
- Kies een positieve insteek. Vermijd negatieve woorden zoals: verbod en anti-roken.
- Focus op het goede voorbeeld geven, het schadelijke meerroken voorkomen en iedereen een gezonde omgeving bieden.
- Laat weten dat de vereniging aansluit bij de beweging 'Op weg naar een Rookvrije Generatie'.
- Kernwoorden die je kunt gebruiken zijn: kinderen, rookvrij, beschermen, goede voorbeeld, gezond opgroeien, zien roken doet roken, Rookvrije Generatie en spelen/dieren en roken passen niet bij elkaar.
- Vermijd het gebruik van beeldmateriaal waar tabaksproducten op staan.
- Kies voor het positieve en herkenbare rookvrij-vinkje en de bijbehorende rookvrij materialen.

De Rookvrije Generatie

De beweging 'op weg naar een Rookvrije Generatie' werkt toe naar een samenleving waarin opgroeiende kinderen worden beschermd tegen tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. Iedere week raken honderden kinderen verslaafd aan roken. Ieder kind is er één te veel. We willen ervoor zorgen dat kinderen niet meer in de verleiding komen om te gaan roken. Daarvoor is het nodig dat we samen het goede voorbeeld geven en de omgevingen waar kinderen veel komen rookvrij maken. De Scoutinggroep is een belangrijke omgeving in het leven van opgroeiende kinderen. Daarom draagt een rookvrij Scoutingterrein bij aan het realiseren van een Rookvrije Generatie. Zo gaan we samen op weg naar een Rookvrije Generatie.

Checklist 'Op weg naar rookvrij'

1 Creëer draagvlak

- ☐ Inventariseer de stand van zaken en meningen over roken op de vereniging.
- ☐ Stel vanuit het bestuur/de eigenaar een rookvrij-beleid op. Betrek leden/belangrijke vrijwilligers/rokers bij de invoering van het rookvrij-beleid.

2 Invoering

- ☐ Maak een plan van aanpak.
- ☐ Formuleer een duidelijk rookvrij-beleid.
- ☐ Kies een goed moment van invoering.
- ☐ Communiceer het nieuwe beleid (intern en extern).
- ☐ Bepaal welke veranderingen nodig zijn op het Scoutingterrein. Zorg voor genoeg posters, borden of andere rookvrij-materialen om het rookvrij-beleid zichtbaar te maken.
- ☐ Benader media voor positieve aandacht.

3 Naleving

- ☐ Leg vast wie er verantwoordelijk is/zijn voor de naleving.
- ☐ Zorg voor naleving van het rookvrij-beleid.

4 Evaluatie

- ☐ Evalueer het rookvrij-beleid.
- ☐ Bepaal de vervolgstappen.

Kijk op www.rookvrijgeneratie.nl/scouting of www.scouting.nl/rookvrij voor meer informatie over een rookvrij Scoutingterrein.

Heb je nog vragen? Neem dan contact op via: info@rookvrijgeneratie.nl
Kijk voor meer informatie over de Rookvrije Generatie op: www.rookvrijgeneratie.nl